

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Summa Jurisprudentiae Sacrae Universae, Seu Jus
Canonicum, Secundum quinque Decretalium Gregorii
Papae IX. Titulos explicatum**

Pichler, Vitus

Bibliopolarum Augustanorum, 1723

VD18 VD18 12190187-ddd

Titulus XXII. De Collusione detegenda.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98739)

tum aliquantulum formident sinistram ex subito eventu, aut prosperum quid aliquantulum sperant, vel propter defectum intentionis, ut si vanum quid faciant vel observent ex levitate, curiositate, non animò efficaciter obtinendi aliquid.

- 10 Dico 6. Pœna Sortilegii, nempe Divinationis, seu Divinationis, de Jure Canonico sunt vel poenitentia 40. dierum, vel, si admoniti se non emendent, & sint personæ viles, fustigatio, si honestiores, incarceration, vel ejectio ex diocesi cum stigmate, vel excommunicatio ferenda sententia. *c. 1. b. t. can. 10. 12. caus. 26. q. 5. & can. 15. q. 7.* Nisi sortes sapienter Hæresim, ut si baptizarentur bruta, imagines &c. vel negaretur Deo, aut tribueretur aliquid diabolo, quod soli Deo competit; tunc enim forent poenæ Hæreticorum. *c. 8. §. sanè de hæret. in 6.* Si verò Sortilegi essent Clerici, posset infligi annalis vel longior suspensio. *c. 1. 2. b. t.* aut depositio ab officio, & beneficio, ac ordine (quæ in *can. 15. cit.* vocatur degradatio, nempe verbalis.) *can. 4. seqq. caus. 26. q. 5.* De Jure Civili olim erat vel publicatio bonorum, vel supplicium capitale, vel etiam ignis, pro qualitate personarum & gravitate delicti. *l. 3. l. 5. c. de Malef. & Mathematicis.* Sed hodie vi consuetudinis in utroque foro tam Civili quàm Canonico poenæ sunt arbitrariæ. Et quamvis Sortilegium sit mixti fori, & Ecclesiasticus etiam contra Laicos procedere posset, in praxi tamen Laicorum coercionem ferè Judici Laico relinquit Ecclesia; nisi Sortilegium sapiat hæresim; tunc enim ad solum Judicem Ecclesiasticum spectaret cognitio, si sub ratione hæresis institueretur examen.

- 11 Dico 7. Pœna Magiæ de Jure Canonico est infamia, incarceration, censura, imò & traditio Curia: Sæculari. *can. 9. caus. 3. q. 5.* cum Bulla Summis. Innoc. VIII. *Honestatis.* Leonis X. *Omnipotens.* Gregorii XV. quæ tractant de poenis in Sortilegos, Magos, & Maleficos. Sed circa Laicos Magos hæc judicia ferè relinquuntur Judicibus Laicis, uti de Sortilegis Laicis dictum, imò & Clericos Magos, prius degradatos, eidem Curia: tradi asserunt P. Wiestner *b. t. n. 11.* P. Reiffenstuel *n. 14.* & alii. De Jure Civili autem est gladius. *l. 5. cit.* Sed Jus recentius Caroli V. in *Constit. pen. art. 109.* facit distinctionem: si Magia cum damno tertii fuit exercita, adeoque Maleficium commissum, statuit poenam ignis: si sine damno, poenam arbitrariam, v. g. relegationis, vel pro exigentia circumstantiarum etiam mortis.

TITULUS XXII.

De Collusione detegenda.

SUMMARIUM.

1. Collusio, Prævaricatio, Tergiversatio quid.
2. Collusio in quibus causis habeat locum.
3. Ejus poena.

- 1 Sciendum, Collusionem esse delictum, quo actor & reus dolosa conventionione inter se

Lib. V. R. P. Viti Pichler.

paciscuntur eum in finem, ut delicta maneant impunita: ut si accusator veras probationes subdole omittat, aut falsas exceptiones admittat, & vocatur *Prævaricatio*, vel si dolose ab accusatione & judicio desistat ante sententiam, & dicitur *Tergiversatio*; de quibus jam egimus ad *Tit. II. de Calumniatoribus*. Extenditur hoc delictum etiam ad Procuratores, & advocatos, qui ita fraudulenter colludunt cum Parte adversa: quamquam Advocatus non propriè collusor vocetur. *l. 1. §. 1. ff. de Prævar.* sed potius Falsarius sit, & falsi poenis obnoxius.

Dico 1. Collusio locum habet in causis Criminalibus, 2. in Beneficialibus certo casu. 3. in Civilibus, at non inter actorem & reum principalem, bene tamen inter Procuratores, qui in præjudicium sui Principalis colludunt cum adversario, vel principali vel ejus advocato, secreta causæ eidem manifestando, probationes efficaciores omittendo, vel exceptiones futes admittendo. Pars 1. & 2. à nemine negatur. Casus in Beneficialibus refertur *c. 3. b. t.* iste: si beneficiatus dolose patitur sibi litem moveri super beneficio eum in finem, ut actor, cui occultè faver beneficii possessor, probans, sibi aliquod jus competere in beneficio, in isto succedat post mortem beneficiati, & a vivo consequatur pensionem ex eodem beneficio, quod retinet possessor ad dies vitæ. Pars 3. quam negat Masc. Barb. & alii ex eo capite, quia in causis Civilibus liberum & licitum est Partibus transigere, litem tollere, concordiam facere, rectè defenditur ab aliis sub data distinctione: nam allata ratio probat quidem, Collusionem in causis Civilibus quoad ipsos Principales, Actorem & Reum, non habere locum, excepta causâ Matrimoniali, & vergente in præjudicium tertii: non tamen excludit collusionem quoad Procuratores & Advocatos, qui in præjudicium suorum Principalium inter se dictis modis conveniunt. Quamquam, uti dixi, potius sint falsarii, quàm collusores. Atque hoc modo conciliantur Auctores, quorum aliqui absolute negant, alii absolute affirmant, in causis Civilibus sedem habere Collusionem.

Dico 2. Pœna Collusionis in beneficialibus 3 quoad dictum casum est privatio beneficii perpetua quoad utrumque colludentem *c. 3. cit.* In criminalibus præter infamiam est arbitraria pro modo criminis. *l. 2. l. 4. ff. de Prævar.* & sententia per Collusionem lata tanti roboris non est, ut per Inquisitionem, vel novam accusationem, super eodem delicto procedi nequeat. *l. 3. ff. cod. c. 1. c. 2. c. fin. b. t.* In Civilibus est itidem hodie arbitraria, prout de Falsariis *tit. XX.* diximus.

TITULUS XXIII.

De Delictis Puerorum.

SUMMARIUM.

1. Pueri seu Impuberes, Puberes seu Minores, & Infantes, ac Majores quinam dicantur, ac infantia & pubertati proximi.

Uu 2

2. Pueri